

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1918.

Andra kammaren.

Nr 7.

Lördagen den 23 november.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Herr talmannen meddelade, att herrar Bergström i Råneå och Norin intagit sina platser i kammaren.

§ 2.

Herr statsrådet *Schotte* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.; och

nr 35, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogs Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 31, angående nedsättning av försäljningspriset för bränslekommissionens ved. *Vid remiss av propositionen nr 31.*

Därvid yttrade:

Herr *Olofsson*: Herr talman! När denna proposition remitteras, ber jag att få säga några få ord.

Det gäller att giva Kungl. Maj:t tillfälle att nedsätta priset på bränslekommissionens ved. Jag skulle då vilja rekommendera, att man först toge reda på, vilken ved som tager mest skada av att ligga oanvänd. Det är nämligen så, att det litet varstans utefter banvallarna ligger en hel mängd obarkad och ohuggen björkved. Om den veden skulle få ligga på det sättet ännu en sommar, så skulle den efter min erfarenhet lida mycket stor skada och förlora i bränslevärde högst betydligt. Då borde det, om det verkligen skall bli en

Andra kammarens protokoll vid urtima riksdagen 1918. Nr 7. 1

Vid remiss
av propositionen
nr 31.
(Forts.)

god hushållning, ses till, att den veden i första rummet tages i anspråk nu och säljes till billigare pris.

Jag har icke vidare att tillägga. Jag tror nog för övrigt, att hur man betar sig, kommer det att bli stora förluster, som bränslekommissionen åsamkar landet genom sina oerfarna handlingar, kan man säga. Den har gått tillväga så opraktiskt i många stycken, så att förluster måste uppstå, hur man än vänder på saken. Men i alla fall bör man väl se till, att man hushållar på bästa sätt, och jag skulle vilja till det utskott, som denna proposition remitteras till, rekommendera, att man förordar att taga just den ved i anspråk, som ligger obarkad och ohuggen.

Herr Kristensson: Herr talman! Jag skall be att få begagna tillfället att uttala min tillfredsställelse över att en proposition nu kommit angående möjlighet för K. M:t att till nedsätta priser realisera bränslekommissionens ved.

Den senaste riksinventeringen beträffande veden gav till resultat, att det här i landet finnes i bränslekommissionens ägo cirka 12 ¹/₂ miljoner kubikmeter ved i löst mått räknat. Då nu de sista veckorna det inträtt ett sådant oerhört prisfall på kol, beroende på att frakterna nedgått, vilket i sin tur berott på att försäkringspremierna kunnat avsevärt nedsättas från de förutvarande rätt höga, så är förhållandet det, att snart för att icke säga redan nu äro vi vid den ekonomiska skärningsgräns, då det blir billigare för industrien att elda med kol än med ved. Redan i dag torde detta vara fallet med de priser engelskt kol betinga i svensk västkusthamn. Det får även tagas i betraktande, att veden är så skrymmande o. d., att industrien vid lika prisläge, eller även om veden står något högre i pris, föredrar att elda med kol. Vad blir följden? Jo, antingen måste staten upprätthålla den nuvarande statsregleringen för industrien beträffande dess bränsleförbrukning och för den skull tvinga industrien att betala högre bränslepris. Ett sådant förfarande inverkar givetvis på priset på alla de alster industrien tillverkar och säljer. Priset kommer att höjas icke blott med det högre bränslepriset utan även med högre räntekostnader samt högre företagarevinst. Man kommer med andra ord att på konstlad väg hålla uppe de höga prisen och alltså på konstlad väg längre än nödvändigt hålla uppe en stor del av dyrtiden. Eller också blir följden, om man icke skall ha kvar denna statsreglering, att bränslekommissionens ved kommer att ligga kvar i skogarna eller på lastageplatserna och förstöras. Och detta blir ju en nationalekonomisk förlust av stor räckvidd.

Då vidare det förhållandet är rådande, att det rörelsekapital, som bränslekommissionen har till sitt förfogande, redan är anskaffat, så behöver givetvis staten icke nu gå ut på lånemarknaden för att anskaffa kapital för att kunna sälja till nedsatta priser denna ved, utan det blir en framtida finansieringsfråga att lägga om denna svävande skuld, som nu på grund av det stora avtalet mellan riksgäldskontoret och privatbankerna är finansierad på sätt som skett.

Det synes därför, som om mycket starka skäl talade för, att vi

så snabbt som möjligt i de fall så låter sig göra, verkligen realiserade den ved, som bränslekommissionen har, till väsentligt nedsatta priser under de självkostnader, som kommissionen har haft, och jag skulle för min del önska, att det särskilda utskottet i sitt utlåtande beaktade vikten av, att dels en snabb realisation åstadkommes, dels icke varken för industriellt eller annat ändamål *på konstlad väg ett högre bränslepris upprätthålles än den fria marknadens.*

Vid remiss
av propositionen nr 31.
(Forts.)

Jag har, herr talman, icke kunnat underlåta att uttala detta, och jag anhåller, att detta yttrande måtte få åtfölja remissen till vederbörande utskott.

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt hänvisa ifrågavarande proposition jämte de i anledning av densamma inom kammaren nu avgivna yttrandena till andra särskilda utskottet.

Härefter föredrogos var för sig och remitterades

till andra särskilda utskottet propositionen, nr 32, med förslag till lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utsökningslagen, lag om tillägg till lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, lag om ändrad lydelse av 2 kap. 9 § strafflagen och lag om ändrad lydelse av 30 § konkurslagen; och

till första särskilda utskottet propositionen, nr 33, angående anslag till Nordiska museet för beredande av extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt museets personal.

§ 4.

Vidare föredrogs ett från första kammaren ankommet protokollsutdrag, innefattande inbjudan till andra kammaren att förena sig med första kammaren i dess denna dag fattade beslut, att ett särskilt utskott, bestående av tjugufyra ledamöter, tolv från vardera kammaren, skulle tillsättas för behandling av Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m. jämte de i oskiljaktigt sammanhang med denna proposition stående övriga framställningar, som kunde komma att under riksdagens lopp göras av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner;

och beslöt andra kammaren antaga berörda inbjudan.

Ordet lämnades härefter till

Herr Branting, som yttrade: Herr talman! Jag ber att få föreslå, att kammaren måtte denna gång som vanligt under senare tider besluta, att antalet suppleanter i detta särskilda utskott bestämmas till två mera än antalet ordinarie medlemmar, alltså fjorton.

Denna hemställan bifölls.

§ 5.

Till bordläggning anmälles andra särskilda utskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 17, om anvisande av medel för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prissockerlagen m. fl. kristidsförfattningar dels ock tre i anledning därav väckta motioner;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 23, angående beredande av rörelsekapital för Svenska kronkreditaktiebolaget; och

nr 3, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 24, med förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser i syfte att begränsa inom landet tillgängligt kapitals användning för bolagsändamål, dels ock i anledning därav väckt motion.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Föredrogs en från herr *Bergström* i Bäckland inkommen den 20 innevarande november dagtecknad ansökning att på grund av sjukdom erhålla förlängd ledighet från riksdagsgöromålen till och med denna dag; och blev berörda ansökning av kammaren bifallen.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4,21 e. m.

In fidem
Per Cronvall.